

Mediji i informiranje

Sud Europske unije
PRIOPĆENJE ZA MEDIJE br. 48/16

U Luxembourg 4. svibnja 2016.

Presude u predmetima C-358/14, Poljska/Parlament i Vijeće, C-477/14, Pillbox 38(UK) Limited/Secretary of State for Health i C-547/14, Philip Morris Brands SARL i dr./Secretary of State for Health

Nova Direktiva Europske unije o duhanskim proizvodima je valjana

Dopušteno je opsežno ujednačavanje pakiranja, buduća zabrana cigareta s mentolom u Uniji i posebno uređenje elektroničkih cigareta

Nova Direktiva iz 2014. o duhanskim proizvodima¹ nastoji, s jedne strane, olakšati neometano funkcioniranje unutarnjeg tržišta za duhanske i srodne proizvode, uzimajući kao polazište visoku razinu zaštite ljudskog zdravlja, i, s druge strane, zadovoljiti obveze Unije prema Okvirnoj konvenciji WHO-a o nadzoru nad duhanom².

Ta Direktiva predviđa, među ostalim, zabranu od 20. svibnja 2020.³ stavljanja na tržište duhanskih proizvoda sa svojstvenom aromom kao i ujednačavanje označivanja i pakiranja duhanskih proizvoda. Osim toga, ona uspostavlja poseban sustav za elektroničke cigarete.

Poljska, koju podupire Rumunjska, osporava pred Sudom zabranu cigareta s mentolom (predmet C-358/14). U drugim dvama predmetima (C-477/14 i C-547/14) High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division (Administrative Court) (Visoki sud (Engleska i Wales), odjel Queen's Bench (upravno vijeće)) postavlja Sudu upit o valjanosti niza odredaba Direktive o duhanskim proizvodima.

Svojim današnjim presudama **Sud odbija tužbu Poljske i potvrđuje valjanost odredaba Direktive** koje je ispitao.

Ponajprije, kad je riječ o zabrani cigareta s mentolom, Sud utvrđuje da duhanski proizvodi sa svojstvenom aromom (bilo da je riječ o mentolu ili o drugoj aromi), s jedne strane, imaju istovrsna objektivna obilježja i, s druge strane, slične učinke u vezi sa započinjanjem konzumacije duhana i održavanjem duhanske uporabe. On podsjeća da mentol svojom ugodnom aromom nastoji povećati privlačnost duhanskih proizvoda potrošačima te da smanjenje privlačnosti tih proizvoda može doprinijeti smanjenju prevalencije uporabe duhana i ovisnosti kod novih i trajnih korisnika.

Nadalje, Sud utvrđuje da su prilikom donošenja Direktive postojale znatne razlike između propisa država članica, pa su neke od njih bile uspostavile različite popise dopuštenih ili zabranjenih aroma, dok druge nisu bile donijele posebne propise o tom pitanju. Usto, Sud smatra da, zabranjujući stavljanje na tržište duhanskih proizvoda sa svojstvenom aromom, Direktiva onemogućuje takav nejednak razvoj propisa država članica. Posljedično, Sud smatra da takva zabrana olakšava neometano funkcioniranje unutarnjeg tržišta duhanskih i srodnih proizvoda te da je istodobno prikladna za osiguranje visoke razine zaštite zdravlja ljudi, pogotovo za mlade ljude.

Osim toga, Sud je presudio da je Unijin zakonodavac legitimno mogao nametnuti takvu zabranu, uzimajući u obzir te preporuke i primjenjujući svoju široku diskrecijsku ovlast, s obzirom na to da se ne čini da se manje ograničavajućim mjerama koje predlaže Poljska može ostvariti cilj koji se

¹ Direktiva 2014/40/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 3. travnja 2014. o usklađivanju zakona i drugih propisa država članica o proizvodnji, predstavljanju i prodaji duhanskih i srodnih proizvoda i o stavljanju izvan snage Direktive 2001/37/EZ (SL L 127, str. 1.)

² Okvirna konvencija Svjetske zdravstvene organizacije o nadzoru nad duhanom, potpisana u Ženevi 21. svibnja 2003.

³ Ta zabrana primjenjivat će se na duhanske proizvode s posebnom svojstvenom aromom čiji opseg prodaje na području cijele Unije predstavlja 3 % ili više u pojedinoj proizvodnoj kategoriji.

nastoji postići. Naime, Sud smatra da ni podizanje dobne granice od koje je dopuštena konzumacija samo u odnosu na duhanske proizvode sa svojstvenom aromom, ni zabrana prekogranične prodaje duhanskih proizvoda, ni naposljetku stavljanje zdravstvenih upozorenja na oznake u kojima bi se navelo da su i duhanski proizvodi sa svojstvenom aromom štetni za zdravlje kao i drugi duhanski proizvodi ne mogu smanjiti privlačnost tih proizvoda i stoga spriječiti započinjanje konzumacije duhana osoba čija je dob viša od utvrđenog praga. Naposljetku, Sud je presudio da takva zabrana ne povređuje načelo supsidijarnosti.

Što se tiče ujednačavanja označivanja i pakiranja duhanskih proizvoda, Sud uvodno pojašnjava da države članice mogu zadržati ili uvesti nove zahtjeve samo u odnosu na aspekte pakiranja duhanskih proizvoda koji nisu usklađeni Direktivom.

Kad je riječ o zabrani stavljanja na oznake jediničnih pakiranja, na vanjsko pakiranje kao i na sâm duhanski proizvod svih elemenata ili obilježja koja mogu pridonijeti promicanju tih proizvoda ili poticati na njihovu konzumaciju, čak i ako su ti elementi ili obilježja materijalno točni, Sud smatra da ta zabrana, s jedne strane, štiti potrošače od opasnosti povezanih s duhanskom uporabom i, s druge strane, ne prekoračuje granice onoga što je nužno za ostvarenje postavljenog cilja. Usto, Sud je presudio da su pravila koja se u biti odnose na cjelovitost zdravstvenih upozorenja nakon otvaranja pakiranja, na smještanje i minimalne dimenzije zdravstvenih upozorenja, na oblik jediničnih pakiranja cigareta te na najmanji broj cigareta u jediničnom pakiranju proporcionalna.

Osim toga, Sud utvrđuje da Unijin zakonodavac nije prekoračio granice onoga što je prikladno i nužno kada je propisao da svako jedinično pakiranje i sva vanjska pakiranja moraju sadržavati zdravstvena upozorenja s tekstualnim upozorenjima i fotografijom u boji te pokrivati 65 % vanjske prednje i stražnje površine svakog jediničnog pakiranja.

Kad je riječ o posebnom sustavu koji se primjenjuje na elektroničke cigarete, koji, među ostalim, predviđa dužnost proizvođača i uvoznika da obavijeste nacionalna tijela o svakom proizvodu koji žele staviti na tržište (uz šestomjesečnu obvezu mirovanja), posebna upozorenja, udio nikotina od najviše 20 mg/ml, obvezu prilaganja zasebnog letka, posebnu zabranu oglašavanja i sponzorstva kao i obvezu godišnjeg izvješća, Sud navodi da te cigarete imaju drukčija objektivna obilježja od duhanskih proizvoda. Stoga Unijin zakonodavac nije povrijedio načelo jednakog postupanja podvrgavajući te cigarete različitom i usto blažem pravnom sustavu nego što je to onaj koji se primjenjuje na duhanske proizvode.

Usto, Sud primjećuje da, uzimajući u obzir rastuće tržište elektroničkih cigareta i spremnika za ponovno punjenje, nacionalni propisi koji uređuju uvjete koje ti proizvodi moraju ispunjavati mogu po svojoj naravi ograničavati slobodu kretanja robe ako ne postoji usklađivanje na razini Unije. Sud također utvrđuje da, dopuštanjem državama članicama da zabrane prekograničnu prodaju na daljinu elektroničkih cigareta i spremnika za ponovno punjenje te namećući određena zajednička pravila državama članicama koje ju ne zabranjuju, Direktiva omogućuje državama članicama sprečavanje zaobilaženja pravila o sukladnosti.

Sud naglašava da su postojeće i moguće opasnosti povezane s uporabom elektroničkih cigareta potaknule Unijina zakonodavca da djeluje u skladu sa zahtjevima koji proizlaze iz načela opreznosti. U tom se pogledu ne čini da je primjena sustava obavještanja na elektroničke cigarete očito neprikladna ili da očito prekoračuje ono što je nužno za ostvarenje cilja koji Unijin zakonodavac nastoji postići. Osim toga, Sud odbija argument da obveza proizvođača i uvoznika elektroničkih cigareta i spremnika za ponovno punjenje da svake godine nadležnim tijelima država članica podnesu podatke koji tim tijelima omogućuju nadzor razvoja tržišta povređuje načela proporcionalnosti i pravne sigurnosti. Također, određujući 20 mg/ml kao najveći dopušteni sadržaj nikotina u tekućini elektroničkih cigareta, zakonodavac nije postupao proizvoljno niti je očito prekoračio granice onoga što je prikladno i nužno za ostvarenje cilja Direktive.

Sud također proglašava da nije neproporcionalno zahtijevati da jedinična pakiranja elektroničkih cigareta i spremnika za ponovno punjenje sadržavaju zaseban letak kao ni to da se u biti zabrane komercijalne objave i sponzorstva u korist elektroničkih cigareta i spremnika za ponovno punjenje.

Usto, zabrana promicanja proizvoda gospodarskih subjekata ne utječe na bitan sadržaj slobode poduzetništva i prava vlasništva, koji su priznati Poveljom Europske unije o temeljnim pravima.

Naposljetku, Sud utvrđuje da poseban sustav koji se primjenjuje na elektroničke cigarete ne povređuje načelo supsidijarnosti.

NAPOMENA: Tužba za poništenje služi za poništenje akata institucija Unije koji su protivni pravu Unije. Pod određenim uvjetima države članice, europske institucije i pojedinci mogu podnijeti tužbu za poništenje Sudu ili Općem sudu. Ako je tužba osnovana, akt se poništava. Dotična institucija mora popuniti eventualnu pravnu prazninu nastalu poništenjem akta.

NAPOMENA: Prethodni postupak omogućuje sudovima država članica da, u okviru postupka koji se pred njima vodi, upute Sudu pitanja o tumačenju prava Unije ili o valjanosti nekog akta Unije. Sud ne rješava spor pred nacionalnim sudom. Na nacionalnom je sudu da predmet riješi u skladu s odlukom Suda. Ta odluka jednako obvezuje i druge nacionalne sudove pred kojima bi se moglo postaviti slično pitanje.

Neslužbeni dokument za medije koji ne obvezuje Sud.

Cjelovit tekst presuda ([C-358/14](#), [C-477/14](#) i [C-547/14](#)) objavljuje se na stranici CURIA na dan objave.

Osoba za kontakt: Iliana Paliova ☎ (+352) 4303 3708

Snimke s objave presude nalaze se na „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106